

ΚΕΝΤΡΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
Διδασκαλίας & Μάθησης
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

Προς μία αριστοτεχνική διδασκαλία

Λαμπρίνα Γιώτη

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΑΠΘ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τοποθετώντας τον εαυτό μου ως δάσκαλο

Το ποιος είμαι ως δάσκαλος επηρεάζεται από το ποιος είμαι ως μανθάνων

Το ιστορικό της ακαδημαϊκής αποτυχίας του Brookfield τον οδήγησε σε διαπιστώσεις για τη διδασκαλία:

- Απέτυχε στις εισαγωγικές εξετάσεις για το πανεπιστήμιο
- Αποφοίτησε με βαθμούς που αντιστοιχούσαν στο κατώτερο μισό του τμήματός του
- Απέτυχε στις εξετάσεις του μεταπτυχιακού του

*Διεύρυνση των τρόπων αξιολόγησης της μάθησης με επίκεντρο τον/ην
θητή/τρια*

Κατά την εποπτεία του διδακτορικού του, παρακολουθούσε τον επόπτη του να του παρέχει «κακά», άβολα σχόλια με τρόπο όμως που ήξερε ότι ήταν προς το συμφέρον του

Ηθική χρήση της ισχύος/εξουσίας του δασκάλου

Σχεσιακές βάσεις για τη διδασκαλία

Ένας αξιόπιστος σύμμαχος

Η διδασκαλία ως δυναμική διαδικασία εξέλιξης -1

Ο Brookfield (1994, 12-14) προσομοιάζει μία αριστοτεχνική διδασκαλία με το ράφτινγκ σε ορμητικά νερά, όπου η ηρεμία συνυπάρχει με την έξαψη, ο στοχασμός με τη δράση

ΜΥΘΟΣ: «Όλα εξαρτώνται από τον δάσκαλο»

Η διδασκαλία ως δυναμική διαδικασία εξέλιξης -2

Ένας εκπαιδευτής που θέλει να πραγματοποιήσει μία αριστοτεχνική διδασκαλία μπορεί να στηρίζεται σε τρεις θεμελιακές παραδοχές για το έργο του:

- α) *επιδέξια διδασκαλία είναι ό,τι βοηθά τους εκπαιδευόμενους να μάθουν,*
- β) *ο ικανός εκπαιδευτής υιοθετεί μια κριτικά στοχαστική στάση απέναντι στη διδασκαλία του και*
- γ) *η σπουδαιότερη γνώση που χρειάζεται για να κάνει καλή δουλειά είναι η διαρκής συνειδητοποίηση για το πώς οι φοιτήτριες/τές βιώνουν τη διδασκαλία και πώς αντιλαμβάνονται τις ενέργειες του (2006, 17).*

Γνωρίσματα αριστοτεχνίας μίας/ενός εκπαιδευτριας/τή - 1

Τι εκτιμάται σε μία/έναν διδάσκουσα/οντα:

- Ότι έχει κάτι σημαντικό να πει
- Ότι είναι ανοιχτή/ός και αυθεντική/ός
- Τον εμπιστεύονται ότι θα είναι ειλικρινής και έντιμη/ος μαζί τους

Γνωρίσματα αριστοτεχνίας μίας/ενός εκπαιδευτήριας/τη - 2

1. Αξιοπιστία

α) ειδημοσύνη,

β) εμπειρία,

γ) ορθολογικότητα,

δ) αποφασιστικότητα

Γνωρίσματα αριστοτεχνίας μίας/ενός εκπαιδευτήριας/τή - 3

2. Αυθεντικότητα

- α) Συμφωνία λόγων – πράξεων,
- β) Πλήρης διαφάνεια για τα κριτήρια, την ατζέντα & τις παραδοχές που καθοδηγούν την πρακτική της/του,
- γ) Δεκτικότητα & ευαισθησία στην υποστήριξη της μάθησης των εκπαιδευόμενων,
- δ) **Προσωποσύνη (personhood)** όταν μπορείς να αυτό-αποκαλυφθείς στην τάξη, με αυτοβιογραφικά παραδείγματα & προσωπικές ιστορίες για τις προκλήσεις & τις δυσκολίες που συνάντησες, πώς τις αντιμετώπισες & τι ρίσκα ανέλαβες κατά τη διεργασία της μάθησής σου

Γνωρίσματα αριστοτεχνίας μίας/ενός εκπαιδευτριας/τή - 4

3. Τρόπος αξιολόγησης

- Η αξιολόγηση των εκπαιδευόμενων να είναι συχνή, άμεση, σαφής, κατανοητή, προσωπική, επιβεβαιωτική, προσανατολισμένη στο μέλλον, αιτιολογημένη και εποικοδομητική
- **Ερωτηματολόγιο Κρίσιμων Περιστατικών** (διάρκεια 5-10' χορηγείται στο τέλος κάθε μαθήματος)

Γνωρίσματα αριστοτεχνίας μίας/ενός εκπαιδευτριας/τη - 5

4. Χρήση της εξουσίας

Στο πλαίσιο μίας κριτικά στοχαστικής διδασκαλίας οι εκπαιδευτριες/τές να αναγνωρίσουν και να αποδεχτούν την εξουσία τους ως εκπαιδευτών/αξιολογητών, εφόσον προηγουμένως έχουν οι ίδιοι προσεγγίσει τη διδασκαλία τους με κριτική ματιά & έχουν επιδείξει τη διεργασία του κριτικού στοχασμού

- Αποκαλύπτει τη δυναμική των σχέσεων εξουσίας εντός της τάξης
- Αποδομεί τη δική της/του εξουσία ενδυναμώνοντας τις/τους εκπαιδευόμενες/ους.

Γνωρίσματα αριστοτεχνίας μίας/ενός εκπαιδευτριας/τη - 6

5. Λειτουργία ως προτύπου (μοντελοποίηση)

- Η καλύτερη διδασκαλία για μία/έναν εκπαιδευτρια/τή είναι να μοντελοποιήσει τις εμπειρίες της/του ως εκπαιδευόμενης/ος και ιδιαίτερα τις αρνητικές & πώς επέδρασαν στη διαμόρφωση της ταυτότητάς της/του ως δασκάλας/ου. Μοντελοποιεί:
 - ✓ πώς αναστοχάστηκε πάνω στις παραδοχές του και
 - ✓ πώς διαχειρίστηκε αντιφάσεις, αποπροσανατολιστικά διλήμματα, κρίσεις, συγκρούσεις, εμπόδια, προβλήματα και δυσκολίες ή ζητήματα εξουσίας με το θεσμικό πλαίσιο και τους ρόλους του.
- **Παρέχει παραδείγματα** ατυχών ή δύσκολων στιγμών, αντίστασης, μη αποδοχής τα οποία βοηθούν στην κατανόηση ανάλογων προσωπικών βιωμάτων των εκπαιδευομένων, δημιουργούν θετικό συγκινησιακό κλίμα, χαλαρώνουν τις εντάσεις στην τάξη, κερδίζουν το ενδιαφέρον όσων αδιαφορούν & την εμπιστοσύνη του ακροατηρίου

Βιβλιογραφία

- www.stephenbrookfield.com
- Brookfield, S. (2023). *Προς μία κριτικά στοχαστική διδασκαλία*. Επιστημονική Επιμέλεια Λ. Γιώτη & Θ. Καραλής, (μτφρ. Κ. Τόκα). Αθήνα: Gutenberg. ISBN: 978-960-01-2469-9
- Γιώτη Λ. (2024). *Το έργο του Stephen Brookfield: Θεωρία και πρακτική της κριτικά στοχαστικής μάθησης*. Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων. ISBN 978-618-86329-6-7.
- Brookfield, S. (2015). *The skillful teacher: on trust, technique, and responsiveness in the classroom*. Jossey-Bass/Wiley. (3rd ed.)

Σύντομο Βιογραφικό Σημείωμα